

Vegueries: deu anys d'una llei estèril

L'estiu del 2010, el Parlament va aprovar una norma que va nèixer impotent perquè per a crear vegueries que no s'ajustessin a la planta provincial, com ara la de les Terres de l'Ebre, calia modificar lleis orgàniques estatals. Una opció impensable en la conjuntura política que ha imperat des d'aleshores

Terres de l'Ebre Òscar Meseguer

El 27 de juliol del 2010 el Parlament de Catalunya aprovava per una minoria esquivada -68 vots a 64- amb els vots del tripartit -ERC, PSC i ICV- i amb el conseller Jordi Ausàs com a conseller de Governació, la Llei de vegueries. L'avantprojecte de llei havia obert històricament la porta a la recuperació de la vegueria de les Terres de l'Ebre, però en el moment de l'aprovació de la norma, esta ja s'entreveia estèril: la sentència del Tribunal Constitucional (TC) sobre el nou Estatut de Catalunya tot just acabava de deixar clar que la divisió en vegueries era indestruïble de la divisió en províncies i que per a dividir una província en dos -la vegueria de l'Ebre requeriria la divisió de la província de Tarragona en dos abans de convertir-les en sengles vegueries-, la del Camp de Tarragona i la de les Terres de l'Ebre- calia modificar legislació orgànica estatal més enllà de la del règim electoral general (LOREG), que era el camí que havia plantejat l'avantprojecte. Concretament, s'havia proposat modificar els partits judicials com a circumscripcions electorals per a l'elecció de les diputacions i permetre que municipis de la Ribera d'Ebre deixessin de pertànyer al partit judicial de Reus i s'incorporessin a la circumscripció a partir de la qual s'escollixa el consell de vegueria ebrenc.

Això no era suficient, deixava clar el TC i validava amb paraules diferents però arguments similars -en resposta als recursos presentats per CiU i el PP- el Consell de Garanties Estatutàries. La sentència de l'Estatut dinamitava la vegueria de l'Ebre perquè impedia constituir noves vegueries si això significava la divisió de les diputacions provincials. Segons aquella sentència, tampoc es permet que comarques que ara són de diferents províncies quedin emmarcades en una administració territorial de nova creació. Per a engegar només quedava una sortida: canviar el cartell i passar a anomenar vegueries les actuals províncies. I això és el que va preveure la nova Llei de vegueries, enconantant la de l'Ebre a una genè-

El conseller Jordi Ausàs i -a la seua dreta- l'aleshores president de la Cambra de Tortosa, José Luis Mora, i el delegat del Govern, Lluís Salvadó, en una reunió per a abordar el desplegament en vegueries. / ARXIU

rica "modificació estatal corresponent". L'únic que quedava clar, després de l'agre debat per les capitalitats -Amposta va ser l'únic municipi que no va enviar cap representant a un acte en favor de la vegueria de l'Ebre a Tortosa adduint "falta de consens"-, era que la seu institucional de la vegueria de Tarragona, homologable a l'actual província, seria Tarragona. A partir d'aquí es preveia que el Consell de Vegueria de les Terres de l'Ebre, amb seu institucional a Tortosa, es constituïria tan bon punt es produís la modificació de la legislació estatal corresponent, moment en què el Consell de Vegueria de Tarragona adoptaria la denominació de Consell de Vegueria del Camp de Tarragona.

NI TAN SOLS EL CANVI DE NOM DE LA DIPUTACIÓ Però ni el primer canvi de nomenclatura es va arribar a desplegar, perquè CiU, que ja havia denunciat que la llei només servia per a generar frustració a les Terres de l'Ebre, va guanyar les eleccions i va dir-hi en un calaix d'on no l'ha recuperat ningú. Tampoc ERC com a partit de l'exconseller Ausàs -posteriorment empresonat per contraban de tabac- i principal aspirant a mate-

rialitzar la vegueria ebrenc.

De fet, de què servia la llei si d'entrada ja no hi havia diferència entre les diputacions i els consells de vegueria i s'equiparava la vegueria de l'Ebre a les altres de nova planta -Alt Pirineu i Catalunya Central- per a les quals ja es requeria una modificació dels límits provincials aprovada per Madrid? Ni es guanyava la capacitat de fer set vegueries ni s'aprofitava, segons van denunciar diferents experts en Dret Constitucional i Administratiu, per a fer una administració nova i moderna. **"S'ha perdut una gran oportunitat de redefinir tot l'àmbit competencial del món local català"**, va concloure el jurista Joan Anton Font. La llei deia que "la demarcació veguerial era la divisió en la qual la Generalitat organitzava els seus serveis", però no es parlava del traspàs de noves competències del govern als consells de vegueria, que mantenien les competències de la Diputació. Només es deixava una porta oberta a futurs traspassos. Fins i tot es podia interpretar que la delegació del Govern a les Terres de l'Ebre, tot un repte polític i identitari del territori aconseguit deu anys enrere, corria el risc de quedar en fals, ja que d'un costat

s'homologava província i vegueria i de l'altre, s'afirmava que l'àmbit d'organització administrativa de la Generalitat passava a ser la vegueria. Afortunadament, este efecte pernicios i indesitjat tampoc no es va traduir en un maldecap nou, però certament la vegueria de l'Ebre, després d'uns quants mesos de debat i baralles en què semblava que era a tocar, es va diluir com un terròs de sucre en una llei del tot impotent. L'antiga vegueria de Tortosa, que havia quedat sense província pròpia l'any 1833, no es va poder recuperar ni el 1978, quan Josep Subirats Piñana va intentar introduir la qüestió sense èxit com a membre de la comissió redactora de l'Estatut de Sau, ni el 2010, quan un tribunal espanyol va decidir que la vegueria ebrenc no s'ajustava a la Constitució de 1978.

"SOM VEGUERIA" De poc va servir que centenars d'ebrenos participessin l'Onze de Setembre d'aquell 2010, rere d'una gran pancarta que afirmava "Les Terres de l'Ebre som vegueria", en la primera gran manifestació contra la judicialització de la política per part de l'Estat i d'alguns dels partits que el sostenen.

L'últim intent d'ERC d'articular un

succedani descafeïnat de la vegueria és la mancomunació dels quatre consells comarcals de les Terres de l'Ebre, una idea madurada i presentada pel mateix polític -el rapitenc Lluís Salvadó- que va ocupar el càrrec de delegat del Govern durant el debat de la llei de vegueries. Un Salvadó present a la manifestació de la Diada juntament amb altres representants destacats de la socioeconomia ebrenc, com ara l'aleshores coordinador territorial d'UGT Wifredo Miró; el de CCOO, Josep Casadó, l'alcalde de Tortosa per CiU Ferran Bel o els delegats d'Agricultura i Medi Ambient de la Generalitat, llavors Toni Espanya, del PSC, i Víctor Gimeno, de l'extinta ICV. Tots ells es van posar la gorra amb el lema "Les Terres de l'Ebre som vegueria".

Qui aleshores era diputat de CiU i va votar en contra de la llei de vegueries per considerar-la inútil és l'actual delegat del Govern a les Terres de l'Ebre, Xavier Pallarès. **"Si tenim la majoria suficient en la propera legislatura, CiU derogarà esta llei i n'impulsarem una de nova que permeti la creació definitiva de la vegueria de l'Ebre"**, va manifestar aleshores. Avui, es mostra conscient que la vegueria és lluny. **"Ja vam dir que si no hi havia una modificació de la legislació estatal, serviria de ben poc o de res i el temps ens ha donat la raó"**, recorda Pallarès, que en tot cas matisa i valora que el govern haja actuat -creu- en virtut del reordenament que proposava aquella llei que es va aprovar igualment i **"ha desplegat plenament l'arquitectura territorial"** de l'executiu per àmbits veguerials, exceptuant el del Penedès. **"El govern es creu la distribució en vegueries i ha fet la faena, però només hi haurà un veguer de l'Ebre el dia que es pugui modificar la llei a Madrid o que siguem un país normal, lliure i independent"**, tanca. Tot i que la conjuntura política dels darrers anys no convidava a esperar canvis en lleis orgàniques de l'Estat per a afavorir una reordenació a Catalunya i que Pallarès admet que això no està a l'agenda política, també diu anar que **"de pitjors se n'han vist"**: **"És només una qüestió de voluntat política"**. ■